

Despre oameni care sunt

Scriind despre *scriitorii care sunt ... în provincie*, Mircea Dinutz se dovedește același iubitor de literatură, ca și în volumele precedente (*Popasuri critice, Scriitori vrânceni de ieri și de azi*). Recentul volum, **Anamneze necesare** Ed. Rafet, Râmnicu Sărat, 2012, este o selecție tematică din ceea ce a recenzat în ultima vreme despre opere și autori care îi sunt aproape de suflet prin afinități. Cartea cuprinde 4 cronicile la cărțile băcăuanului Constantin Călin care se anunță (deja este) ca unul din noii exegeți ai lui George Bacovia; 4 recenzii la volumele inconfundabilul Theodor Codreanu; 2 despre ultimile cărți ale lui Ioan Adam – un descendent spiritual și moral al Școlii Ardelene; 2 cronicile sunt despre cărțile lui Iordan Datcu despre folcloriști și etnografi români. Volumul se încheie cu o prezentare a Magdei Ursache ca exponent exemplar al omului de cultură angajat în lupta de promovare și apărare a valorilor literare, și în aceeași măsură a valorilor morale.

Prin creație proprie și prin activitatea de *grefier* al vieții literare din provincie, Mircea Dinutz demonstrează că și dincolo de marile centre se produc acte de cultură de calitate de către autori care trebuie băgați în seamă. Prin activitatea sa de critic și istoric literar se opune discriminării, conștiente sau inconștiente, practică de centru față de periferie. Un aspect demn de consemnat: cronicile despre scriitorii de la “centru” și cei de la “periferie” sunt la paritate. Pornind de la acest raport menționez un amănunt: Ioan Adam este un transilvan bucureștenizat doar prin buletin. Tuturor celor recenzate li se subliniază profesionalismul și originalitatea.

Autorul cronicilor se caracterizează prin consecvența în numele valorii, prin spiritul onest și comprehensiv. În analitica și sinteza frazelor este surprinsă trăsătura definitorie a fiecărui autor comentat, pune în evidență fie tehnica și limbajul critic, fie sfera ideatică-problematică în care se mișcă autorul respectiv. Altă calitate a criticului Mircea Dinutz rezidă din faptul că nu-și formulează opiniile după ureche (se mai procedează așa!), ci după lectura integrală a operei cu creionul în mână.

Pornind de la unele fraze, unii la-ar putea acuza pe Mircea Dinutz de o prea mare empatie față de cei despre care scrie. Nimic mai nedrept. Întregul demers critic nu se abate de la principiile pe care i le-am menționat mai sus. Demersul său critic este totdeauna convingător. Stilul cronicilor are un ton colocvial. Textul lasă impresia (benefică) că autorul cronicilor se află într-un permanent dialog cu cititorul, nu cu cititorul cronicii sale, ci cu cititorul operei pusă în discuție. Puțini sunt aceia care practică *invitația* la lectură, nu cronică de *impunere*. În timp aceste recenzii devin *fișe* pentru un viitor studiu monografic (vezi seria de cronicile despre cărțile aceluiași autor).

Într-o singură problemă nu sunt de acord cu Mircea Dinutz. El reproșează Magdei Ursache lipsa *nuanțelor* în aprecierile ei la adresa activității și operei lui Zigu Ornea și Ovid S. Crohmălniceanu. Cei doi istorici literari cu multe păcate și-au făcut mai “deghizat” *mea culpa*. Ești liber să-icrezi în sinceritatea lor, dar un adevăr nu trebuie eludat: păcatele chiar “spălate” te urmăresc ca o umbră toată viața.

Noua carte a lui Mircea Dinutz se citește cu plăcere și cu folos în sensul că-ți semnalează existența unor cărți importante dar la care aproape că nu ajungi din cauza circulației defectuoasă a cărților.